

Vynucování práva EU

Odpovědnost státu za porušení práva EU

- ve velkém
- v malém

Specifické procedury prosazování práva EU

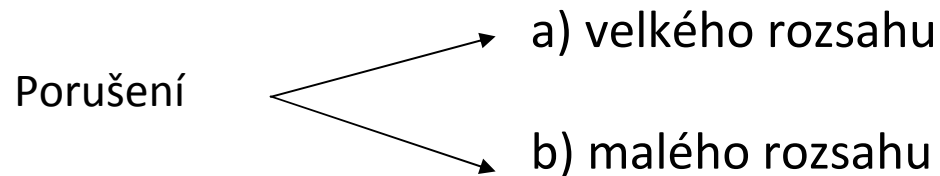
Další typy žalob (řízení)

Soudnictví EU

nutné řešení problémů spojených zejména s:

1. řešením sporů mezi EU a čl. st. a mezi EU a jednotlivci;
2. jednotná aplikace práva EU
3. přezkum platnosti sekundárního práva EU;
4. řešení sporů mezi čl. státem a jednotlivcem
5. řešení sporů mezi jednotlivci

Odpovědnost státu za porušení práva EU

- Ad a) **porušení práva EU čl. státem s obecnějším dopadem (pro celou skupinu případů)**
  - porušení práva EU (prim/sek)
    - zdržením se jednání
    - aktivním jednáním
  - Výjimky
    - rozpočtový deficit
    - státní podpory
- ot. - kdo je členským státem?

Řízení pro porušení povinnosti

- klíčové ustanovení – čl. 258 SFEU:
  1. *Má-li Komise za to, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj **z této smlouvy** vyplývá, vydá o tom odůvodněné stanovisko poté, co umožní tomuto státu podat vyjádření.*
  2. *Nevyhoví-li tento stát stanovisku ve lhůtě stanovené Komisí, **může** Komise předložit věc Soudnímu dvoru.*
- iniciativa – Komise – jak se dozví? ...
- Solvit ...
- fáze:
  1. předběžné (neoficiální) řízení
  2. správní řízení – zasláním výstražného dopisu čl. st. -> odůvodněné stanovisko (OS)
  3. sporné řízení (před ESD) – členský stát se nepodrobí OS – Komise může žalovat – deklaratorní rozhodnutí
- alternativa – žaloba dle čl. 259 SFEU členským státem

Rozsudek C-204/06

- 1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Česká republika tím, že **nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu** se směrnicí Rady 78/686/EHS ze dne 25. července 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb (Úř. věst. L 233, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 67), **nebo v každém případě tím, že Komisi o těchto předpisech neuvědomila**, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 24 této směrnice.
- 2 Podle článku 24 směrnice 78/686 členské státy přijmou předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí a uvědomí o nich Komisi. Podle článku 54 Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (Úř. věst. 2003, L 236, s. 33) byla Česká republika povinna uvést v účinek opatření nezbytná k tomu, aby bylo dosaženo souladu se směrnicí 78/686 ode dne jejího přistoupení k Evropské unii, a sice dne 1. května 2004.
- 3 Vzhledem k tomu, že Komise nebyla uvědoměna o předpisech přijatých Českou republikou pro dosažení souladu se směrnicí 78/686 a ani neměla k dispozici jiné informace, které by jí umožňovaly dojít k závěru, že tyto předpisy byly přijaty, zahájila řízení upravené v článku 226 ES.
- 4 **Dopisem** ze dne 15. prosince 2004 Komise formálně vyzvala Českou republiku k předložení jejího vyjádření. Česká vláda odpověděla na tuto žádost dopisy ze dne 15. února a 4. dubna 2005.
- 5 Komise však měla za to, že Česká republika nepřijala všechna opatření nezbytná pro dosažení souladu se směrnicí 78/686, nebo že v každém případě ji tento členský stát o předpisech přijatých za tímto účelem neuvědomil. Dopisem ze dne 13. července 2005 zaslala Komise **odůvodněné stanovisko**, kterým Českou republiku vyzvala k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověla tomuto stanovisku ve lhůtě **dvou měsíců** od jeho obdržení.

- 6 Dopisy ze dne 12., 19. a 28. září 2005 česká vláda odpověděla na toto odůvodněné stanovisko. ...
- 9 Jelikož **Komise** neměla žádnou informaci ohledně posledně uvedeného předpisu, usoudila, že Česká republika nedostála plně povinnostem, které pro ni vyplývají ze směrnice 78/686, a **rozhodla se podat projednávanou žalobu.**
- 10 Ve své žalobní odpovědi Česká republika nepopírá prodlení s provedením článků 15 a 16 směrnice 78/686. **Uvádí, že příčinou tohoto zpoždění je zejména konání voleb do Poslanecké sněmovny. Zdůrazňuje, že očekávaná legislativní změna bude přijata v blízké budoucnosti.**
- 11 Nicméně podle ustálené judikatury se existence nesplnění povinnosti posuzuje vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a změny, ke kterým došlo následovně, nemohou být Soudním dvorem brány v úvahu.
- 12 **Krom toho se členský stát nemůže dovolávat ustanovení, praxe nebo situací svého vnitrostátního právního řádu, včetně těch vyplývajících z jeho správní organizace, coby důvodu, proč nesplnil povinnosti a nedodržel lhůty určené směrnicí** (viz zejména rozsudek ze dne 12. ledna 2006, Komise v. Portugalsko, C-118/05, Sb. rozh. s. I-11, bod 9).
- 13 V projednávaném případě je nesporné, že v okamžiku uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku nebyla všechna opatření nezbytná k zajištění úplného provedení směrnice 78/686 do českého právního řádu přijata.
- 14 Za těchto podmínek je namístě považovat žalobu podanou Komisí za opodstatněnou.
- 15 V důsledku toho je třeba určit, že Česká republika tím, že nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí 78/686, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 24 této směrnice. ...

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

- 1) **Česká republika tím, že nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí Rady 78/686/EHS ze dne 25. července 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 24 této směrnice.**
- 2) České republice se ukládá náhrada nákladů řízení.

Rozsudek ESD– a co dál?

- do roku 1993 – rozsudky vynutitelné jen politickým tlakem
- od 1993 – Maastricht. smlouva – umožnila vynucení - Článek 260 SFEU
- 1. *Shledá-li Soudní dvůr, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá z této smlouvy, je tento stát povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora.*
- 2. *Má-li Komise za to, že dotyčný členský stát takováto opatření nepřijal, vydá poté, co poskytla státu příležitost se vyjádřit, **odůvodněné stanovisko** upřesňující body, v nichž dotyčný členský stát nevyhověl rozsudku Soudního dvora.*

Nepřijme-li dotyčný členský stát opatření, která vyplývají z rozsudku, ve lhůtě stanovené Komisí, může Komise věc předložit Soudnímu dvoru. V takovém případě navrhne paušální částku nebo penále, již je členský stát povinen zaplatit, ve výši, kterou považuje za přiměřenou okolnostem.

*Shledá-li Soudní dvůr, že dotyčný členský stát nevyhověl jeho rozsudku, může mu uložit zaplacení paušální částky **nebo** penále.*
- rozsudek -> členský stát se nepodrobí => nové správní řízení – žaloba – řízení před ESD – nový rozsudek

Případ C-304/02 (francouzské rybičky)

- rozsudek ze dne 11. června 1991, Francie nezajistila kontrolu zaručující dodržování opatření Společenství k zachování rybolovných zdrojů
- Dopisem ze dne 8. listopadu 1991 Komise požádala francouzské orgány, aby jí sdělily opatření přijatá ke splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie. Dne 22. ledna 1992 francouzské orgány odpověděly, že „hodlají učinit vše, co bude v jejich silách, aby dosáhly souladu s ustanoveními právních předpisů“ Společenství.
- Inspektoři Komise při několika inspekcích provedených ve francouzských přístavech konstatovali zlepšení situace, avšak poukázali na několik nedostatků v kontrolách prováděných francouzskými orgány
- Komise, majíc za to, že Francouzská republika stále nesplnila povinnosti vyplývajících z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie, podala žalobu

pokračování...

- Cílem řízení stanoveného v čl. 228 odst. 2 ES je **přimět členský stát**, který je v prodlení, **aby splnil povinnosti vyplývající z rozsudku**, kterým bylo rozhodnuto o nesplnění povinnosti, a tím zajistit účinné používání práva Společenství. Obě opatření stanovená tímto ustanovením, totiž paušální částka a penále, směřují k tomuto samému cíli.
- 81 To, zda bude použito jednoho nebo druhého z uvedených opatření, závisí na způsobilosti každého z nich naplnit v závislosti na okolnostech případu sledovaný **účel**. Zatímco uložení penále se jeví jako obzvláště vhodné, aby přimělo členský stát k tomu, aby co nejrychleji ustal v neplnění povinností, které by, nebýt takového opatření, mělo tendenci přetrvávat, uložení zaplacení paušální částky spočívá spíše na posouzení dopadů nesplnění povinností dotyčného členského státu na soukromé a veřejné zájmy, zejména pokud neplnění povinností trvalo po dlouhou dobu od rozsudku, jímž bylo původně určeno.
- 82 Za těchto podmínek není vyloučeno použít oba druhy sankcí stanovené v čl. 228 odst. 2 ES, zejména pokud neplnění povinností trvalo po dlouhou dobu a současně má tendenci nadále přetrvávat.

Reforma EU – Lisabonská smlouva

- Článek 260 SFEU (bývalý článek 228 Smlouvy o ES) nově stanoví:
  1. ...
  2. ...
  3. *Předloží-li Komise Soudnímu dvoru Evropské unie věc podle článku 258 (bývalý článek 226 Smlouvy o ES) z důvodu, že dotyčný stát **nesplnil povinnost sdělit opatření provádějící směrnici** přijatou legislativním postupem, **může**, pokládá-li to za vhodné, navrhnout paušální částku nebo penále, již je dotyčný členský stát povinen zaplatit, ve výši, kterou považuje za přiměřenou okolnostem.
Shledá-li Soudní dvůr Evropské unie, že došlo k porušení povinnosti, může členskému státu uložit zaplacení paušální částky nebo penále, **které nepřekročí výši navrženou Komisí**. Platební povinnost nabude účinku ke dni stanovenému Soudním dvorem Evropské unie v jeho rozsudku.*

Výpočet sankce – návrh Komise

- Sdělení komise - Použití článku 228 Smlouvy o ES /* SEK/2005/1658 */
- **Výpočet výše penále:**
  - **$Pd = (Pz \times Kz \times Kt) \times n$**
  - Pd = denní penále; Pz = základní částka penále; Kz = koeficient závažnosti; Kt = koeficient trvání; n = faktor zohledňující platební schopnost daného členského státu.
- **Stanovení paušální částky:**
  - **$Ps = Zsps \times Kz \times n \times dt$**
  - Ps = paušální částka; Zsps = základní částka „paušální sazby“; Kz = koeficient závažnosti; n = faktor zohledňující platební schopnost daného členského státu; dt = počet dnů trvání porušování práva.

Již uložené sankce

- případy:
  - C-387/97 - Komise vs. Řecko (Chania II) – (návrh 24.000, sníženo 20.000 EUR/den – celkem 5,4 mil)
  - C-278/01 - Komise vs. Španělsko – (návrh 45.600 EUR/den, sníženo na 34.200 avšak period roční - 624.150 EUR)
  - C-304/02 - Komise vs. Francie – (návrh 316.500 EUR/den, zvýšeno 20 mil. 1rázová + 57.761.250 EUR/0.5 roku)
- a další např.: ...
  - C-119/04 - Itálie (nepřiznáno)
  - C-70/06 - Portugalsko - penále 19.392EUR/denně
  - C-79/06 - Francie - penále 168.800EUR/denně
  - C-121/07 - Francie - paušál 10.000.000EUR
  - C-568/07 - Řecko - paušál 1.000.000EUR
  - C-109/08 - Řecko - paušál 3.000.000EUR + penále 31.536EUR/denně

Specifické postupy vynucování práva SFEU

- Odlišně od čl. 258 a 259 SFEU se postupuje v případě:
  - Rozpočtové nekázně
  - Neslučitelných státních podpor

Rozpočtová nekázeň

- členské státy mají povinnost vyvarovat se nadměrných schodků veřejných financí
- Pokud poruší – specifická procedura
  - Vývoj sleduje Komise
  - Rozhoduje Rada na návrh Komise
- Možné sankce:
  - Stát před vydáním obligací a jiných CP zveřejní informace o těchto CP určené Radou
  - Evropskou investiční banka může přehodnot svou úvěrovou politiku
  - členský stát musí uložit neúročný vklad v přiměřené výši u Unie, dokud nebude podle názoru Rady nadměrný schodek napraven,
  - Členský stát musí zaplatit pokutu v přiměřené výši.
- Pozn. ČR rovněž hříšník
  - 2004 - Komise zahájila proceduru o nadměrných schodcích veřejných financí
  - 2004 - Rada rozhodla, že v ČR existuje schodek veřejných financí, → doporučení s cílem tento schodek odstranit do konce roku 2008
  - 2005 - Rada přistoupila k čl. 7 a České republice doporučila učinit další opatření
  - 2007 – přijatá opatření nedostatečná - Rada zveřejnila svá doporučení – cíl - odstranit nadměrný schodek do 2008.

Řízení dle 108 odst. 2 SFEU

- 1. Komise ve spolupráci s členskými státy zkoumá průběžně režimy podpor existující v těchto státech. Navrhuje jim vhodná opatření, která vyžaduje postupný rozvoj nebo fungování společného trhu.
- 2. Zjistí-li Komise poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, že podpora poskytovaná některým státem nebo ze státních prostředků **není slučitelná se společným trhem podle článku 107 nebo že je zneužívána, rozhodne**, že dotyčný stát ve lhůtě stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.
- Nepodrobí-li se dotyčný stát tomuto rozhodnutí ve stanovené lhůtě, může Komise nebo jiný zainteresovaný stát, odchylně od článků 258 a 2597, předložit věc přímo Soudnímu dvoru...

Přehled dalších druhů řízení před ESD a Tribunálem

- Řízení o předběžné otázce
- Řízení o neplatnosti aktu instituce
- Řízení o nečinnosti instituce
- Řízení o náhradě škody
- Řízení v pracovněprávních záležitostech